

3 פסקי דין בשבוע

ניצן שפיר

מדור זה ירכז עבור קוראיו באופן שבועי פסקי דין מעניינים שהתפרסמו בעת האחרונה. במסגרת המדור נשתדל לבחור פסקי דין בתחומי הליבה הכלכליים של גלובס שניתן ללמוד מהם לדעתנו דבר מה עקרוני או שיכולים לשרת את קוראיו במסגרת עיסוקיהם. לכל פסק דין נגישה תקציר וכן את משמעות הפסיקה. מספר התיק המתפרסם יאפשר למי שמבקש להעמיק לקרוא את המקור. **חומרים להעביר לנו פסקי דין מעניינים למייל nitsan-s@globes.co.il**

האם ביקשה לעבור עם בנה לעיר אחרת, האב התנגד - מה קבע ביהמ"ש?

הפסיקה בקצרה: אם ביקשה לעבור לעיר מרוחקת עם בנה בן 9 ואביו, בן זוגה לשעבר, התנגד. בית המשפט לענייני משפחה קבע כי הרחבת התא המשפחתי שלה אינה מצדיקה שינוי במגורי הילד.

זוג שהתגרש קבע בהסכם משמורת משותפת והסכים כי במשך 9 שנים יתגוררו שניהם במרכז ולא יוכלו לעבור למקום מרוחק ללא הסכמת הצד השני. השניים התגוררו במרחק של 10 דקות נסיעה. במהלך השנים ילדה האם שני ילדים נוספים מזוגיות חדשה. המשפחה לאחר החתימה על ההסכם, היא ביקשה להעביר את בנה לעיר מרוחקת, כדי שיגדל עם שני אחיו. בעלה לשעבר התנגד. האם פנתה לבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב. וטענה כי המעבר לא יפגע בהסדר עם האב. האב פנה לבית המשפט וביקש צו שיאסור עליה לשנות את המצב הקיים.

"בבחינת מלוא השיקולים הייתה האם צריכה להעלות גם את האפשרות של הותרת מרכז החיים של הקטין במקום מגוריו הנוכחי", קבעה השופטת

השופטת לורן אקוקה בתנה האם חל שינוי נסיבות מהותי המצדיק סטייה מהוראות ההסכם והאם העברתו של הקטין היא בטובתו. כל הורה טוען כי הוא הורה המרכזי והדומיננטי בחיי הקטין ואילו עו"ס לסרדי דין, שנפגשה עם כל הצדדים,

ציינה כי התוצאה האופטימלית היא להותיר את הילד בסביבה הנוכחית, כלומר בסביבת האב. היא ציינה כי מכיוון שהילד חולק שני בתים באופן שווה, הרי שממילא הוא לא גדל עם שני אחיו בכל ימות השבוע. בפועל, האם העתיקה את מקום מגוריה קודם להחלטת בית המשפט אך לא העבירה את הבן מבחינת מוסד לימודי.

השופטת קבעה כי אין טעמים המצדיקים לסטות מההסכם. "הנחיות של האם נסוגה תחת טובת הקטין המסוים שאת עניינו בוחן בית המשפט". היא לא שוכנעה שמעבר לעיר מרוחקת תהיה לטובת הקטין. נקבע כי נוחות האם לא מצדיקה את שינוי המצב. "בחינתה של האם, גם זו שבעקבותיה הורחב התא המשפחתי הנוכחי שלה, צריכה להיות בחירה מודעת על כל הקשיים הנובעים מכך בקשר של הקטין עם אביו. בבחינת מלוא השיקולים הייתה צריכה להעלות גם את האפשרות של הותרת מרכז החיים של הקטין במקום מגוריו הנוכחי". נקבע כי הרחבת המשפחה היא אפשרות שאדם יכול לצפותה ולכן לא מצדיקה סטייה מההסכם. את האב יצגה עו"ד ר"ח שרון פרילינג. את האם יצג עו"ד מיכה אהרוני.

משמעות הפסיקה: במחלוקת בין ההורים לגבי מקום מגורי הילד, תיבחן טובת הקטין. הקמת משפחה חדשה אינה שינוי נסיבות המצדיק סטייה מהסכם קיים.

מספר תיק: 43568/05/22

ויקטורי ערכה חיפוש בקניות של לקוחה לאחר הרכישה, ותפצה אותה ב־12 אלף שקל

הפסיקה בקצרה: אישה שרכשה מוצרים בויקטורי ונדרשה להתלוות לקצין הביטחון לבדיקת הרכישה מול החשבונות, תבעה את הרשת על לשון הרע, השפלה ועגמת נפש. ביהמ"ש קיבל את התביעה בחלקה.

עורכת דין ערכה את קנייתיה בסניף ויקטורי במבשרת ציון, ולאחר הקנייה נדרשה על ידי קצין הביטחון להתלוות אליו לבדיקה של הרכישה מול החשבונות ששילמה. בקופה הראשית ברקה הקופאית אם הקניות תואמות לתשלום. האישה הגישה תביעה קטנה על סך 30 אלף שקל נגד הרשת, בטענה כי מדובר בעיכוב לא חוקי ובלשון הרע, ובהתנהגות משפילה. הרשת טענה בתגובה כי היא מתמודדת עם מכת גניבות וכי כחלק מההתמודדות, היא מבצעת בדיקות אקראיות של סלי קנייה. נטען כי היתה זו בדיקה שגרתית, שנעשתה באופן מהיר ודיסקרטי, שאין בה כדי להשפיל.

הרשם הבכיר יגאל ברקעופר מבית משפט לתביעות קטנות בירושלים קיבל את התביעה, וחייב את ויקטורי לשלם לעורכת הדין 12 אלף שקל פיצוי. נקבע כי הרשת לא הוכיחה שיש בסופרמרקט שילוש שהביא לידיעת הקונים כי מבצעים בדיקות של סלי קנייה על בסיס מדגמי. השופט דחה את הטענה כי מדובר באירוע שגרת ורגיל. מהסרטונים שהציגה ויקטורי עלה שהיו לקוחות שעברו וראו או היו יכולים לראות את הבדיקה. "ברור שבמקרה כזה תחושת ההשפלה היא גדולה ומועצמת, אף אם בפועל מעט אנשים ראו את האירוע או הבינו את מה שמתרחש לנגד עיניהם". נקבע כי לשון הרע יכול להיות בהתנהגות וגם כאשר קיים פוטנציאל להשפלה. לאור חומרת הפרסום מחד והמספר הנמוך של הצופים הפוטנציאליים, נקבע פיצוי של 9,000 שקל.

בנוסף נקבע כי מדובר בעיכוב שלא כדיון. מאחר והוא נעשה לאחר הרכישה, כאשר המוצרים היו חלק מרכושה של הלקוחה. לכן הבדיקה לא היתה שונה מחיפוש ברכושו של אדם. נקבע כי לוויקטורי לא היה מקור חוקי המתיר לה לעכב לקוח או לבצע חיפוש ברכושו ללא הסכמתו. נקבע כי עשה שהרשת לא הוכיחה כי מנעה מהתובעת כדין לשאת את המוצרים שרכשה ולעזוב את הסופרמרקט - מדובר בעוולת עיכוב שלא כדיון, הגם שלזמן קצר. לכן חויבה ויקטורי ב־3,000 שקלים נוספים. בנוסף חויבה הרשת לשלם הוצאות משפט בגובה 850 שקל.

משמעות הפסיקה: חנות לא רשאית לעכב לקוחות לחיפוש במוצרים ללא מקור חוקי או קבלת הסכמתם.

מספר תיק: 39585/08/23

שוטף פלוס 150: הפסיקה שחושפת את הנזק שנגרם לעסקים הקטנים

הפסיקה בקצרה: המדינה נמנעה מלקבוע כללי תשלום לספקי מערכת הבריאות, שהוחרגו מחוק מוסר תשלומים. בג"ץ הוציא צו על תנאי וחייב את המדינה להסביר את התנהלותה.

בשנת 2017 עבר חוק מוסר תשלומים, שחייב את משרדי הממשלה והתברות הממשלתיות לשלם לספקים בתוך 30 יום. החוק החריג תשלום על ידי בתי החולים וקופות החולים, ונקבע כי השרים רשאים לקבוע תקנות שיסדירו זמני תשלום גם לגופים אלו. מאז חלו 7 שנים וספקי מערכת הבריאות נותרו בחוץ.

בשנת 2018 עתר איגוד לשכות המסחר, ארגון הגג של המגזר העסקי החופשי, נגד המצב שנוצר. בעתירה, שהוגשה נגד שרי הכלכלה, האוצר והבריאות, נטען כי החחרה יוצרת אפליה בין ספקי משרד הממשלה לספקי הצידוד והמכשור הרפואי, המשמשים כ"בנק" של המדינה ומממנים את האשראי שלה. כך למשל בשערי צדק נטען כי משלמים לספקים שוטף +180, ברמב"ם שוטף +160 ובמאחדת שוטף +90. מדובר בעסקים פרטיים, קטנים וגדולים שמספקים צידוד ומכשור רפואי בעיקר בייבוא בחו"ל, על כל המסים והעלויות שצרכים בכך למוסדות הרפואיים. נטען כי המצב שם את הספקים בעמדת נחיתות מובנית מול מערכת הבריאות, ויוצר לספקים תורים שלילי בין שלב רכישת הצידוד בחו"ל למועד פירעון התשלום.

בנוסף נטען כי לספקים מוכתבים תנאי תשלום כי אין להם יכולת לוותר על מכירה למוסדות הרפואיים, שלהם מחזורי מכירות של מיליוני שקלים בשנה. העלות של הימנעות מהתקנת התקנות מוערכת על ידי איגוד לשכות המסחר בכ־4 מיליארד שקל.

לאחר מאבק משפטי שנמשך שש שנים, קבעו בשבוע שעבר השופטים דפנה ברק ארו, רות רונן והאלד כבוב כי המדינה נדרשת להשיב מדוע לא הושלמה העבודה ולא נקבעה הוראת תשלומים גם למערכת הבריאות. השופטים לא הביעו עמדתם לגבי תוכן התקנות. מאז שהוגשה העתירה הגישה המדינה 14 הודעות לבג"ץ, אך לא חלה התקדמות. בדיון שהתקיים הודיש הרגישו השופטים, ובראשם השופטת ברק ארו, את הבעייתיות בגרירת הרגליים מצד המדינה. הם סירבו לקבל את הטענה כי קיימת "מחלוקת בין השרים" כהצדקה לעיכוב המשמעותי בחקיקת התקנות. את איגוד לשכות המסחר מייצגים עו"ד בנימין ברק וטל רון ממשרד פרל כהן צדק לצד ברק. את משרדי הממשלה והיועמ"ש יצגו עו"ד עמרי אפשטיין ופנחס גרוט.

משמעות הפסיקה: בית המשפט העליון דורש מהמדינה להסביר למה היא לא מסדירה את תנאי התשלום גם עבור ספקי מערכת הבריאות.

מספר תיק: 7939/18